

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 826/2021
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ и ВВ, обојица из ..., чији је пуномоћник Бојан Патрић, адвокат из ..., против туженог А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, са седиштем у Београду, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2251/20 од 27.11.2020. године, у седници одржаној 15.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2251/20 од 27.11.2020. године у преиначеном делу става првог изреке, тако што се у том делу **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П1 193/19 од 17.06.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима плати трошкове ревизијског поступка у укупном износу од 118.095,76 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 193/19 од 17.06.2020. године, првим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде за исхрану у току рада, за период од септембра 2015. године до фебруара 2018. године и на име накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор, за период од септембра 2015. године до новембра 2017. године, новчане износе у вредности и са каматом као у изреци. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА да му тужени исплати на име накнаде за исхрану у току рада за период од децембра 2014. године до августа 2015. године и на име накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор, за период од децембра 2014. године до августа 2015. године појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Трећим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца ВВ и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде за исхрану у току рада за период од септембра 2015. године до децембра 2017. године и на име накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор за период од септембра 2015. године до децембра 2017. године новчане износе. Четвртим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ да му тужени исплати на име накнаде за исхрану у току рада за период од децембра 2014. године до августа

2015. године и на име накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор за период од децембра 2014. године до августа 2019. године новчане износе. Петим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцима исплати трошкове парничног поступка у износу од 115.770,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2251/20 од 27.11.2020. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на накнаду за исхрану у току рада за главни дуг и за камату и у делу који се односи на накнаду за неисплаћени регрес за годишњи одмор за главни дуг, осим за износ од 3.370,25 динара за јануар 2016. године и за износ од 3.459,00 динара за фебруар 2017. године, као и за камату, осим за камату на износ главног дуга за септембар 2015. године на износ од 3.370,25 динара за јануар 2016. године и на износ од 3.459,00 динара за фебруар 2017. године, у делу става трећег изреке који се односи на накнаду за исхрану у току рада за главни дуг и за камату и у делу који се односи на накнаду за неисплаћени регрес за годишњи одмор за главни дуг и за камату, осим за камату на износ главног дуга за септембар 2015. године и одбијени су као неосновани тужбени захтеви тужилаца у делу којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоцима исплати и то тужиоцу АА на име накнаде за исхрану у току рада у периоду од септембра 2015. године до фебруара 2018. године појединачно одређене месечне износе у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате и на име накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор у периоду од септембра 2015. године до новембра 2017. године у појединачно одређеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате, тужиоцу ВВ на име накнаде за исхрану у току рада и накнаде за неисплаћени регрес за годишњи одмор у периоду од септембра 2015. године до децембра 2017. године појединачно одређене месечне износе у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Другим ставом изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог и трећег изреке и у ставу петом изреке и предмет у том делу упућен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, а и из разлога наведених у члану 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиоци су били запослени код „Железнице Србије“ А.Д. на неодређено време. Тужени је привредно друштво настало на основу Одлуке Владе Републике Србије број 023-7359/2015 од 02.07.2015. године, као стичалац дела имовине „Железнице Србије“ А.Д. Тужиоци су са туженим закључили анексе уговора о раду 28.08.2015. године, који је као послодавац следбеник од „Железнице Србије“ А.Д. као послодавца претходника преузео Колективни уговор са припадајућим анексима. Тужиоци су након закључења наведених анекса уговора о раду обављали послове код туженог и сходно одредбама

тачке 2. Анекса уговора о раду утврђено им је право на зараду, која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог и пословном успеху послодавца, што подразумева бонусе, награде и слично, као и других примања по основу радног односа, у складу са Колективним уговором за „Железнице Србије“ А.Д., при чему се под зарадом сматра зарада која садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде, као и сва примања из радног односа. Одредбама члана 57. став 2. Колективног уговора за „Железнице Србије“ А.Д. од 24.03.2015. године прописано је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са чланом 32. Општег колективног уговора („Службени гласник РС“ бр. 50/08, 104/08, 8/09 и члана 171. став 1. Колективног уговора ЈЖ ТП „Београд“ („Службени гласник РС“ бр. 37/95 ... 7/00).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да тужени није исплатио тужиоцима трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора и применом правила из члана 118. Закона о раду, усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да у конкретном случају нема основа за тражену исплату за топли оброк и регрес јер су тужиоцима тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа, а у конкретном случају нема одговарајућег колективног уговора као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију, односно правног основа за остваривање права тужиоца на накнаду тражених трошкова. Овакво правно схватање заузео је и Уставни суд у својој одлуци Уж 2779/09 од 08.09.2011. године, донетој по уставној жалби другог лица у сличној чињеничној и правној ситуацији.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог анекса измењен је члан 61. Колективног уговора и одређена вредност радног сата за обрачун и исплату зараде. Одредбом члана 5. став 6. анекса Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час. Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као права по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, па се основано може закључити да такву одлуку није ни донео, али то не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. При том се не може прихватити да су тужиоцима ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер тужени није износе ових накнада номинално исказао у платној листи тужилаца, како је то предвиђено Законом о раду. Стога се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужилаца. С обзиром да анекс колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужиоци могу потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег колективног уговора. Тужиоци су у овом случају поставили тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом тих параметара, због чега је такав тужбени захтев основан.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара за састав ревизије од стране адвоката сходно Тарифном броју 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и износ од 59.897,00 динара тужиоцу АА и тужиоцу ГГ износ од 58.216,76 динара на име судске таксе на ревизију и на име судске таксе на одлуку по ревизији, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, број 28/94...95/18).

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**